

Silaha mı çocuğa mı?

KAMU kaynaklarından kime ne kadar para gidiyor biliyor musunuz? Örneğin, Türkiye'de çocuklara, gençlere ne kadar bütçe ayrılıyor? Her şeyin başı eğitim diye bas bas bağıriyor sağcısı, solcusu, muhafazakârı... Peki eğitime ne kadar para harcanıyor? Ya engellilere? Askeri harcamalara?

İlginizi çekmiyor mu? Aslında çekmeli. En önemli gündem maddelerimizden biri bu olmalı. O kadar çok kamu idaresi, o kadar çok bütçe ve o kadar çok harcama var ki... Acaba bütçeler doğru kullanılıyor mu, yoksa har vurup harman mı savruluyor.

Aslında bütün bunları takip etmesi gerekenler pek muhterem milletvekillerimiz. İş Meclis'te günlük siyasetin gerginlikleriyle oyalanmakla bitmiyor. Harcamaların takipçisi olmak lazım. Yaklaşık 100 kadar sivil toplum kuruluşu, sadece bu iş için bir araya geldi ve "Kamu Harcamaları İzleme Platformu" kurdular. Diyorlar ki: "Biz sosyal denge amacıyla uygulanan politikalara ayrılan kaynakların izlenebilmesinin, politikaların etkinliğinin ve alternatiflerinin tartışılabilmesi için kaçınılmaz olduğunu düşünüyoruz. Ocak 2010 tarihinde bir araya gelerek çeşitli alanlara yönelik kamu harcamalarını izleme kampı oluşturduk."

Sadece izlemekle kalmamışlar. Ulaşılan sonuçları rapor haline getirip milletvekillerine de yollamışlar. Raporda çarpıcı başlıklar var.

1- Türkiye, kişi başına sağlık harcamasında Avrupa'da en son sırada.

2- Türkiye nüfusunun yüzde 38'i çocuk olduğu halde, 2008 yılında sağlık, sosyal hizmetler, sosyal yardım ve adalet hizmetleri çerçevesinde çocuğa ayrılan harcamaların GSYH'ye oranı 1.07. Ancak eğitim harcamaları eklendiğinde bu oran yüzde 3'e çıkıyor. Çocuk başına yapılan harcama 393 lira.

3- Genç başına yapılan harcama ise 192 lira. Bu harcamanın GSYH'deki payı ise yüzde 0.3, bu harcamanın da azaltılması planlanıyor. Uzun lafın kısıası, bütçede gençlere yer yok.

4- Askeri harcamalar? GSMH'ye oranı 2009 krizinden önce yüzde 2 iken 2009'dan sonra 2.3'e çıkmış. Peki örneğin, Avrupa'da bu oran nasıl? NATO ve Avrupa askeri harcamalar ortalaması yüzde 1.8 civarında. Peki bu oran GSYH'ye göre nasıl? Yüzde 5.

Uzun lafın kısıası, Türkiye'de parasal anlamda da çocuğun ve gencin adı yok. İlgimi çeken bir not daha oldu rapordan. 1988-2004 yılları arasında yapılan askeri harcamalar, eğitim harcamalarının çok üstünde gerçekleşmiş. Aralarında Toplum Gönüllüleri Vakfı'ndan tutun da Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu'na, Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları'ndan Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'na kadar birçok sivil toplum kuruluşunun özellikle askeri harcamalar konusunda takındıkları tutum net.

1- Türkiye'de askeri harcamalar şeffaif değil.

2- TSK Güçlendirme Vakfı'nın harcamaları, örtülü ödenekten karşılanan askeri harcamaların düzeyi ve ücretli, gönüllü köy korucularına yönelik silah alım harcamaları bilinmiyor.

3- Askeri harcamalarla ilgili kararlar üzerinde sivil ve parlamenter denetim eksiktir ve artırılmalıdır.

Bu arada bu yazı üzerine, "Bir bu eksikti, TSK'nın uğraşmadığınız bir bütçesi kalmıştı" diyenlere tek

